

Dit **X** gør en forskel

Din stemme til Kommunal- og Regionsvalget d. 18. nov. 2025 er nøglen til bedre sundhed, tidligere diagnoser og mere viden om fremtidens behandling

**Hvordan hænger
endometriose og politik
sammen?**

– læs mere og bliv klogere

Det nytter at stemme

Af Anders Kühnau, regionsrådsformand, Region Midtjylland

Kvinders sundhed, heriblandt endometriose og adenomyose, skal forblive på den politiske dagsorden.

De seneste år har vi set et markant positivt skifte. Alle fem regioner har kvinders sundhed på budgettet, og flere regioner nævner specifikt endometriose.

Region Nordjylland afsætter fra 2026 tre millioner kroner årligt til kvinders sundhed med en særlig indsats for endometriose. Region Midtjylland har afsat 15 millioner kroner varigt til blandt andet rettidig og helhedsorienteret behandling. I de øvrige regioner ser vi nye forskningspuljer, årlige bevillinger og kortlægninger, som alle skal give os mere viden på området og bedre løsningsmuligheder.

Disse beslutninger sker ikke tilfældigt. De sker, fordi emnet er kommet på den politiske dagsorden. Og den dagsorden formes af vælgere og patientforeninger, der holder fast og kræver forandring.

Derfor er det vigtigt, at du bruger din stemme den 18. november ved kommunal- og regionsvalget. Når du

stemmer, sender du et signal om, at kvinders sundhed betyder noget. At kvinders sygdomme skal tages alvorligt. Og at vi som politikere skal fortsætte med at prioritere området.

Her er det samtidig vigtigt at forstå forskellen på Christiansborg og regionerne. På Christiansborg besluttes de nationale rammer for området, mens det i regionerne fastlægges, hvordan sundhedsvæsenets penge faktisk bruges i praksis. Det er her, vi prioriterer, om der for eksempel skal oprettes specialiserede tilbud, igangsættes forskningsprojekter eller om samarbejdet med kommunerne skal styrkes.

Din stemme ved kommunal- og regionsvalget har altså en helt konkret betydning for, hvordan behandlingen af endometriose og adenomyose udvikler sig. Din stemme er samtidig med til at sikre, at kvinders sundhed ikke glider ud af budgetterne igen. Det nytter at engagere sig – og det nytter at stemme.

Forskning giver os allerede svar – men vi mangler at handle

Af Anna Melgaard, postdoc ved Forskningsenhed for Epidemiologi, Århus Universitet

I Danmark forsker vi stadig for lidt i kvindekroppen og kvindesygdomme. Vi har en unik mulighed for at lave populationsbaseret forskning med data fra vores mange registre. Det største problem er, at den viden, vi allerede har, ikke bliver brugt. På endometrioseområdet ligger der allerede solid dansk forskning, som bare venter på, at regioner og kommuner tager det i brug – og bygger videre på. Det kræver politisk vilje, prioritering og samarbejde.

Endometriose og adenomyose er også politik

Af Julie Sjølin Kiil, forkvinde for Endometriose Fællesskabet

Den 18. november er der kommunal- og regionalvalg. Det er ikke kun en vigtig dag for politikerne, det er også en vigtig dag for dig. For med din stemme er du med til at forme fremtiden.

Som patientforening arbejder vi hver dag for at skabe bedre forhold for de mange piger og kvinder, der lever med endometriose og adenomyose.

Vi kan ikke forbedre forholdene for kvinders sundhed alene – det kræver samarbejde. Din stemme kan være med til at sikre, at kvinders sundhed – herunder endometriose og adenomyose – får den opmærksomhed, det fortjener.

På valgdagen kan du påvirke den politiske dagsorden direkte. Din stemme er med til at vælge politikere, som skal repræsentere dig. Politikere, som skal kæmpe for et samfund, du kan trives i. Og politikere, som vi som patientforening kan have konstruktive dialoger med de næste 4 år.

“Sygdommene rammer hver ottende til tiende pige og kvinde – og kræver politisk handling nu. Den gode nyhed er, at løsningerne er klar – nu handler det om, at politikerne prioriterer dem”

Jeg håber, du vil sætte dit kryds ved en politiker, som du tror, vil sætte de bedste rammer for vores fælles sundhedsvæsen. Din stemme er din mulighed for at blive hørt. Den kan sikre handlekraft og i sidste ende bedre behandling og vilkår for blandt andet kvinder med endometriose og adenomyose.

Stem på en politiker, som vil indgå i dialoger med foreninger som vores, og som vil være god til at prioritere ressourcerne, så der fortsat vil være gode muligheder for alt fra forskning og behandling til de kommunale tilbud, der gør en forskel for din livskvalitet.

Jeg håber, at denne folder giver dig et indblik i, hvordan politik er med til at forme hverdagen for piger og kvinder med endometriose og adenomyose – og hvorfor det er så vigtigt, at du bruger din stemme den 18. november.

“Kvinders sundhed har været underprioriteret – det skal ændres nu, og det kan lade sig gøre, hvis vi arbejder sammen”

God læselyst og god valgdag!

Ungdomsmodtagelser - kommunal forebyggelse, der virker

Af Anne Hovmøller, direktør ved
Endometriose Fællesskabet

Alt for mange unge går alene med smert-
er og spørgsmål om kroppen, fordi det
føles akavet at gå til lægen. I
Endometriose Fællesskabet får vi tit
spørgsmålet: "Hvad har endometriose
med kommunalpolitik at gøre?" Før var
svaret måske: "Det ved vi heller ikke." Men
det gør vi nu.

Derfor bakker vi i Endometriose Fælles-
skabet op om, at kommunerne opretter
Ungdomsmodtagelser – trygge steder
bemandet af jordemødre med viden om
unges trivsel, seksualitet og udfordringer.
Det er netop den slags initiativer, som de
kommunalpolitikere, vi vælger nu, skal
tage stilling til.

Det er en indsats, der er nem at
iværksætte, og som allerede har haft stor
effekt i Halsnæs Kommune: bedre trivsel,
færre uønskede graviditeter og tidligere
opsporing af sygdomme som
endometriose. I Halsnæs Kommune kan
unge mellem 12 og 26 år henvende sig
direkte til en ungdomsmodtagelse. Her
møder de en jordemoder, som de kan tale
med om alt fra prævention til trivsel, sek-
sualitet og smerter.

Jordemoder Gabriela Rehfeld fra UngMod i
Halsnæs Kommune fortæller:

**“ I min klinik ser vi, at mange
unge allerede tidligt har symp-
tomer på endometriose.
Når vi møder dem her, kan vi tage
deres bekymringer alvorligt og**

**hjælpe dem videre i systemet.
Det betyder kortere vej til ud-
redning – og bedre muligheder for
at få hjælp, før sygdommen når
at sætte sig dybt. Så derfor vil jeg
ønske, at alle kommuner gav alle
unge den samme mulighed. Et
tilbud som UngMod kan gøre en
verden til forskel for de mange. ”**

Som patientforening er det vigtigt at
understrege, at dette tilbud til unge kan
beslattes af den kommunalbestyrelse,
du er med til at vælge ind. Så spørg dine
lokale politikere, hvad deres holdning er til
Ungdomsmodtagelser – og hvis de siger:
"det vil vi gerne høre mere om", så henvis
dem til vores podcast om emnet – eller
bed dem kontakte os. Vi arbejder allerede
sammen med de første kommuner om at
få tilbuddet implementeret i deres
kommune.

**“ Ville du ønske, at der var en
ungdomsmodtagelse i din kom-
mune, så kontakt Endometriose
Fællesskabet. ”**

**“ Mit største ønske er, at jeg
ikke skal kæmpe i årevis for
at blive taget alvorligt. Jeg
håber, at lægerne hurtigt
kan se, hvad der er galt – så
jeg kan få en behandling og
en fremtid uden konstante
smerter ”**

– Rosa, 16 år

Din stemme er nøglen til bedre sundhed og klogere investeringer

Af Cecilie Skjelmose, Chefkonsulent hos Dansk Industri

Endometriose og adenomyose er ikke kun individuelle lidelser. Konsekvensen af dem rækker langt ud over den enkeltes hverdag – og koster samfundet dyrt. Når kvinder lever med kroniske smerter, lange udredningsforløb og nedsat funktions- evne, påvirker det ikke alene kvinderne selv, men også arbejdsmarkedet, produktiviteten og de offentlige udgifter.

En analyse fra McKinsey & Company viser, at hvis vi investerer i kvinders sundhed og lukker sundhedsgabet mellem kønnene, kan vi opnå en global økonomisk gevinst på tusind milliarder dollars inden 2040. Tallet understreger, at den økonomiske gevinst er enorm, hvis vi tager kvinders sundhed alvorligt.

Kun 1,6 procent af de kvinder, der lider af endometriose, får den rette diagnose, og mange får aldrig stillet en diagnose. Det betyder, at ganske få kvinder rent faktisk modtager den rette behandling. Det koster livskvalitet og evnen til at leve aktive liv.

Derfor er der behov for mere viden i sundhedsvæsenet og samfundet, så kvinderne kan udredes tidligere og komme hurtigere i behandling.

Investering i sundhed er en gevinst for både den enkelte og for samfunds- økonomien. Men det kræver politisk prioritering. Og her spiller vælgerne en afgørende rolle.

Som borgere har vi et ansvar. Når vi stemmer til kommunal- og regionsvalget den 18. november, er vi med til at afgøre, om kvinders sundhed prioriteres. Din stemme er et signal til politikerne om, at kvinders sundhed kræver handling!

“ Investering i sundhed er en gevinst for både den enkelte og for samfundsøkonomien. Men det kræver politisk prioritering. ”

“ Jeg ville ønske, at nogen havde lyttet til mig tidligere. Måske havde jeg så haft muligheden for at få børn. Ingen kvinder burde stå tilbage med den sorg ”

– Christina, 50 år

Kommunal- og regionalvalg er også ligestillingsvalg

Henriette Laursen, direktør ved KVINFO

Ligestilling er en grundlæggende del af et velfungerende demokrati – og skabes ikke kun på Christiansborg. Ligestillingspolitikken formes også lokalt, i kommuner og regioner, hvor beslutningerne har direkte indflydelse på borgernes hverdag. Derfor er kommunal- og regionalvalget også et ligestillingsvalg.

Ligestilling på kommunalt niveau handler blandt andet om, hvordan vi prioriterer daginstitutioner, ældrepleje, skoler og sociale indsatser. Det handler om, hvordan vi skaber gode rammer for alle, og sikrer, at alle uanset køn, baggrund og livssituation har lige adgang til støtte og muligheder. Kommunale beslutninger spiller derfor en afgørende rolle i centrale ligestillingspolitiske spørgsmål: Fra det kønsopdelte arbejdsmarked til bedre vilkår for omsorgsarbejde og en mere ligestillet hverdag.

I regionerne er sundhedspolitikken et af de mest centrale områder – og her er der store ligestillingsudfordringer. Kvinders sundhed har i årtier været underbelyst og underprioriteret, og det har store konsekvenser for både den enkelte og for samfundet. Blandt konsekvenserne ser vi, at kvinder tilbringer en større del af livet med kroniske sygdomme end mænd. Samtidig viser undersøgelser, at kvinder ofte får stillet diagnoser senere end mænd og har flere bivirkninger ved medicin, som ikke er testet tilstrækkeligt på kvindeskroppen.

Bag uligheden ligger en historisk skævhed i forskningen, hvor kvindekroppen er blevet betragtet som for kompleks og derfor udeladt fra mange kliniske forsøg. Kvindespecifikke sygdomme som endometriose, PCOS og gener i forbindelse med overgangsalder har fået alt for lidt opmærksomhed og finansiering. Ulighed i sundhed er desuden ikke kun et spørgsmål om retfærdighed, men også om økonomi. Globalt anslås det, at ligestilling i sundhed kan styrke verdensøkonomien med op mod 1.000 milliarder dollars årligt. I Danmark svarer det til omkring 30 milliarder kroner.

Derfor er det afgørende, at regionerne tager ansvar og prioriterer ligestilling i sundhedspolitikken. Det kræver mere end gode intentioner – det kræver investeringer, samarbejde og politisk mod. Vi har alle et ansvar for at sikre, at kvaliteten af sundhedsbehandling ikke afhænger af, hvilket køn man har.

Ligestilling er ikke en særskilt dagsorden og derfor skal ligestilling integreres i alle dele af de politiske beslutninger. Som vælgere bør vi spørge kandidaterne: Hvordan vil de arbejde for ligestilling i deres kommune eller region? Hvordan vil de sikre, at køn ikke bliver en barriere for adgang, deltagelse og sundhed?

Hos KVINFO opfordrer vi dig til at tage stilling til ligestilling, når du sætter dit kryds til kommunal- og regionalvalget.

Din stemme gør en forskel – og din støtte gør det samme

Politikere lytter, når mange står sammen. Vi kan som patientforening gøre meget – møder, høringssvar, politisk pres.

Men vi kan ikke gøre det alene.

Din stemme den 18. november er afgørende for, at kvinders sundhed prioriteres.

Sammen sender vi et klart signal:
Endometriose og adenomyose skal
tages alvorligt – **nu og i fremtiden.**

Kontaktoplysninger
Direktør: Anne Hovmøller, anne@endo.dk
Pressekontakt: Trine Håkansson, trine@foren.dk

Tre gode råd til dig

som oplever smerter, menstruations-smerter, mistanke om endometriose eller adenomyose og til dine pårørende

1. Skriv dine symptomer ned
2. Tag en pårørende med til lægen
3. Bliv ved med at søge svar

Rådgivning er for alle!

Donationer sikrer rådgivningstilbud for alle med menstruationssmerter, endometriose, adenomyose og pårørende.

Vil du også støtte Fællesskabets rådgivningstilbud?
Giv en donation via MobilePay til **71 980**.

Alt tæller – tak! Din støtte er med til at hjælpe Rosa, Christina og de tusindvis af andre ramte.

Læs meget mere om vores
tilbud på **endo.dk**